

# 155 . Românești | Comuna: Tomești | Județ: Timiș | Punct: Dumbrăvița | Anul: 2009

**Anul:** 2009

**Cod RAN:** 158957.01

**Perioade:** Preistorie

**Epoci:** Paleolitic, Mezolitic

**Tipuri sit:** locuire

**Categorii sit:** Domestic, Neatribuit

**Autori:** Mircea Anghelinu, Ion Cornel Bălțean, Loredana-Cristina Niță-Bălășescu

**Instituții:** Universitatea "Valahia", Târgoviște, SC Roșia Montană Gold Corporation SA, Universitatea "Valahia", Târgoviște

## Raport

Reluarea cercetărilor în situl paleolitic de la Românești - Dumbrăvița, cercetat sistematic, în mai multe campanii, între 1961 și 1972 (Fl. Mogoșanu 1978) a fost motivată de necesitatea reevaluării, din perspectiva unor noi principii metodologice, a arhivei geologice, respectiv a situației arheologice publicate. Principalele obiective avute în vedere au fost: reidentificarea, prin sonde, a amplasamentului vechilor săpături; realizarea unor sonde și taluzări pentru verificarea secvenței geologice conservate; completarea informațiilor stratigrafice și culturale cu privire la succesiunea arheologică atribuită paleoliticului superior.

Situl se află amplasat pe o terasă de confluență dintre Bega Mare și Bega Mică, la altitudine medie de 212 m și la doar 10 m deasupra nivelului actual al Begăi. Vârsta terasei, expusă pe aproximativ 350 de m pe latura de SV a sitului nu este cunoscută cu precizie, în această etapă a cercetărilor (Würm mijlociu?).

Secvența geologică, parțial deranjată, în partea superioară, de lucrări agricole, rezidă într-un depozit siltic, suprapus sedimentelor terasei, masiv afectat în partea superioară de o solificare hidromorfică intensă (sol podzolic argilo-iluvial stagnic, tipic zonelor depresionare ale Banatului), ca și de alte fenomene iluviale, începând cu adâncimea de 0,85 m. Secvența geologică a fost cercetată prin 3 profile, adâncite variabil, până la maximum 2 m, și 2 sonde cu carotiera (2, respectiv 3 m adâncime). Au fost recuperate 23 de eșantioane de sediment, 13 eșantioane pentru analize de polen și 6 probe pentru analize OSL. Complexitatea evidentă a fenomenelor de acumulare/eroziune impune completarea descrierii stratigrafiei geologice prin intermediul analizelor de laborator (granulometrie, OSL), aflate în curs.

Secvența arheologică a fost deranjată, în partea superioară (0,40 m), de intervenții antropice, material litic epipaleolitic, paleolitic, respectiv fragmente ceramice preistorice apărând amestecate, ca urmare a lucrărilor agricole, care au accelerat eroziunea naturală. Suprafața relativ plată a limitat, însă, deplasările importante ale materialului arheologic.

Extensiunea vechilor săpături a fost doar parțial identificată; astfel, săpăturile efectuate în acest an s-au limitat la deschiderea a două sonde de 2 x 1 m, situate spre extremitatea nordică a sitului și orientate E - V, alături de care menționăm sondajul mai extins (3 x 1,5 m, orientat N - S), deschis în scopul verificării datelor stratigrafice și al recoltării probelor de sediment. Materialul litic descoperit este reprezentat de așchii de dimensiuni variate, lame și lamele fragmentate, câteva nuclee și piese retușate; acestea din urmă aparțin, în majoritate, categoriei lamelelor retușate, fie direct, abrupt, fie altern (tip Dufour). Materiile prime dominante, identificate macroscopic, sunt silexul, radiolaritul, și jaspul, alături de care apar sporadic cuarțul, câteva varietăți de opal, gresia silicioasă, calcedonia.

Reluarea săpăturilor de la Românești a fost însoțită și de o evaluare sistematică a sitului învecinat de la Coșava (4 km N de Românești), cunoscut și el prin cercetările din anii '60, și amplasat pe un platou (282 m, 90 m altitudine față de Bega), la E de satul eponim. Suprafața sitului a fost recent afectată de construcția unui rețea de telefonie mobilă, ca și de masiva exploatare de nisip terțiar, care a oferit, însă, posibilitatea

---

taluzării câtorva profile (6) și recuperarea de material arheologic paleolitic de la suprafață. Ca și la Românești, secvența geologică, rezidă într-un strat loessic subțire (1,5 m), care suprapune depozite terțiare consistente; spre deosebire de primul sit amintit, partea superioară a depozitului conține, diseminat în adâncime, sau expus (pe versantul sud-estic) pietriș de dimensiuni diferite, alcătuit preponderent din roci metamorfice și atribuibil aluviunilor unei terase. Absența unor clare lentile aluvionare (nisip, pietriș) sugerează acțiunea masivă a spălării și deflației, pietrișul diseminat fiind singura dovadă a existenței unei vechi terase. Partea superioară a depozitului este, de asemenea, masiv afectată de solul podzolic recent. Repartiția și conținutul micului set litic recuperat (diseminat între 0,15-0,80 m adâncime) confirmă, prin absența oricărei structurări in situ, ca și prin prezența redusă a resturilor microlitice de debitaj (așchii, esquilles, etc.), remanierea puternică a depozitului de aici (deplasări laterală, ca și pe verticală). Eșantioanele de sol (77), cărbune (4) și OSL (8) recuperate vor oferi, cu siguranță, mai multe detalii cu privire la succesiunea geologică conservată de acest sit.

Campania a fost completată printr-o intensă cercetare de teren în zonă, destinată identificării de noi puncte arheologice și a unor secvențe geologice mai bine conservate. Au fost cercetate peste 20 de locații, pe terasele Begăi, în preajma siturilor amintite, ca și la N de orașul Făget, respectiv, spre SV, pe malul Lacului Surduc. Posibilitatea existenței altor puncte preistorice a fost documentată, prin descoperiri izolate, la N de Făget, ca și pe malul stâng al Begăi, în perimetrului satului Margina. Aceste puncte vor face obiectul unor noi cercetări.

---

### ***Informații suplimentare online***

[Raportul 4472 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapsver Cimec.ro](#)

---